

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 94.446 van 29 maart 2001
in de zaak A. 65.183/VII-13.345.**

In zake : Joris BASTIAENSEN,
die woonplaats kiest bij
Advocaat E. BREWAEYS,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Leopold II-laan 117

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat F. DE BISSCHOP,
kantoor houdende te BUGGENHOUT,
Provincialebaan 22.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Joris BASTIAENSEN op 17 augustus 1995 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van de Vlaamse minister van leefmilieu en huisvesting van 21 maart 1995 waarbij het beroep van verzoeker tegen het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 1 april 1993 tot weigering van de vergunning om te Hoogstraten een inrichting uit te baten met 644 mestkalveren, ongegrond wordt verklaard en het beroepen weigeringsbesluit wordt bevestigd;

Gelet op het arrest nr. 60.339 van 20 juni 1996 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
C. ADAMS;

Gelet op de beschikking van 28 september
2000 die de neerlegging ter griffie van het verslag en
van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan
partijen;

Gelet op de beschikking van 14 februari 2001
waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 8 maart 2001;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter
M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat
E. BREWAEYS, die verschijnt voor verzoeker, en van
Advocaat I. LAUREYS die, loco Advocaat F. DE BISSCHOP
verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur
C. ADAMS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de
wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari
1973;

1. De feiten

Overwegende dat de gegevens van de zaak als
volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Op 28 augustus 1991 vraagt verzoeker aan de
bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen
een exploitatievergunning voor een hinderlijke inrich-
ting van klasse 1 met als voorwerp een nieuw veebedrijf

met stallen voor 644 grote zoogdieren, opslag van 1.932 m³ dierlijke mest en opslag van 16 ton krachtvoeder in silo's.

Het bedrijf is gepland te Hoogstraten, Terbeekseweg zonder nummer, gekadaastreerd aldaar sectie D, nrs. 813c/ex, 813d en 813r.

Gedurende het openbaar onderzoek worden geen bezwaren ingediend. Alle in eerste aanleg gegeven adviezen zijn gunstig.

Met een besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 1 april 1993 wordt de gevraagde vergunning geweigerd omdat de inrichting is "gelegen in een gemeente die op het vlak van mestoverschotten bedreigd is, wat onder meer blijkt uit de vermelding ervan in het Vlarem II en in het uitvoeringsbesluit van het mestdecreet".

1.2. Met een ter post aangetekend schrijven van 18 mei 1993 tekent verzoeker administratief beroep aan tegen voormeld weigeringsbesluit.

Gedurende de beroepsprocedure worden de volgende adviezen uitgebracht :

- het bestuur ruimtelijke ordening op 25 augustus 1994 : gunstig, gelet op de verenigbaarheid met de ter plaatse geldende planologische voorschriften;
- de hygiëne en gezondheidsinspectie op 10 mei 1994 : ongunstig wegens aanzienlijk mestoverschot in het gebied en gevaar voor bijkomende belasting van grond- en oppervlaktewater;
- de Vlaamse Landmaatschappij op 1 september 1994 : gunstig voor de gevraagde vergunning;
- het bestuur milieuvergunningen op 22 december 1994 : gunstig voor de gevraagde vergunning met een termijn van twintig jaar.

1.3. Met het thans bestreden ministerieel besluit van 21 maart 1995 wordt het administratief beroep

ongegrond verklaard en wordt het in eerste aanleg genomen weigeringsbesluit bevestigd.

Als motief wordt opgegeven dat een aanzienlijke hoeveelheid van de verzurende deposities een betekenisvolle invloed zal hebben op de vitaliteit van de ecosystemen in het natuurgebied;

2. De grond van de zaak

2.1. Overwegende dat verzoeker als vijfde middel de schending aanvoert van de "motiveringsplicht"; dat hij dat middel als volgt adstrueert :

"De verwerende partij steunt haar weigeringsbeslissing op niet nader aangehaalde 'wetenschappelijke literatuur' volgens dewelke de belangrijkste verzurende deposities zich situeren binnen een straal van 500 meter rond de inrichting.

Enerzijds is het onmogelijk om de juistheid van dit motief na te gaan, nu niet wordt aangegeven om welke wetenschappelijke literatuur het zou gaan, anderzijds kan niemand die literatuur op haar merites beoordelen, terwijl het toch algemeen geweten is dat wetenschappelijke (en ook juridische) stellingen gemakkelijk met evenveel gezag kunnen worden tegengesproken.

Anderzijds stelde dit gegeven de verwerende partij niet vrij van de verplichting om in dit concrete geval na te gaan of die 'wetenschappelijke', feitelijke vaststelling voorhanden was, en daaruit in concreto de nodige juridische gevolgtrekkingen af te leiden";

2.2. Overwegende dat de verwerende partij daarop antwoordt :

"De toepassing van de gehanteerde milieutechnische criteria maakte het voor de Minister onmogelijk om de door verzoeker gevraagde exploitatievergunning toe te staan zonder de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie tot een onaanvaardbaar (sic) niveau terug te brengen, en dit zelfs indien milieuvergunningsvoorwaarden zouden worden opgelegd en nageleefd.

Er waren ten tijde van de bestreden beslissing nog geen wettelijke bepalingen die de ammoniak-emissie

regelden en hieromtrent afstandsregels hadden opgelegd i.t.t. wat eerder gebeurd was met bijvoorbeeld geurhinder.

Het milieutechnische criterium m.b.t. de ammoniakemissie zoals dit werd gehanteerd was en is evenwel wetenschappelijk onderbouwd.

In casu werd door de Minister voor de ammoniakemissiefactoren onder meer geput uit de studie van BUIJSMAN, MAAS en ASMAN (bron : Een gedetailleerde ammoniakemissiekaart in Nederland, Publikatiereeks 'Lucht' nr. 41) en wat betreft de afstandsregels uit een studie van OVAM welke stelt dat ammoniak als base voor ongeveer de helft terug neerslaat binnen een straal van 500 meter van de emissiebron (De Mestproblematiek in Vlaanderen, een landbouweconomisch milieu-vraagstuk, OVAM, 1990, p. 13).

In het MINA-plan 2000 werden reeds de -later ook in het nieuwe VLAREM II ingeschreven- doelstellingen voor depositie als streefwaarden vooropgesteld

- totale verzurende depositie :
 - 1.400 zuurequivalenten/ha/jaar voor naaldbossen in heide op zandgronden
 - 1.800 zuurequivalenten/ha/jaar voor loofbossen op arme zandgronden;
 - 2.400 zuurequivalenten/ha/jaar voor loofbossen op iets rijkere gronden
- stikstofdepositie :
 - 14 kg N/ha/jaar voor loofbos
 - 5,6 kg N/ha/jaar voor meer natuurlijke soorten-samenstelling in naaldbos, heide op zandgronden en vennen.

Alleen al om deze reden en met het motief zoals omschreven in de bestreden beslissing, kon de Minister op een voldoende zorgvuldige wijze de door verzoekende partij aangevraagde vergunning ook in graad van beroep weigeren";

2.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord er in essentie nog aan toevoegt dat de op bepaalde wetenschappelijke literatuur gesteunde motivering om aan te tonen dat de door de gevraagde exploitatie veroorzaakte risico's en hinder zelfs met het opleggen van milieuvoorwaarden, niet tot een aanvaardbaar niveau zouden kunnen worden herleid, niet is onderbouwd, dat de verwerende partij niet aantoont dat haar beweringen door die literatuur worden bevestigd, namelijk dat de door de inrichting veroorzaakte hinder (ammoniakemissie) door het opleggen van milieuvoorwaarden niet tot een aanvaardbaar niveau

zou kunnen worden herleid, dat de aangehaalde wetenschappelijke argumentatie uit 1990 is voorbijgestreefd, dat volgens recentere studies de NH_3 -emissie met 50 % en de ammoniakemissie met 90 % kan worden verminderd door bijvoorbeeld een betere mestdoorlaat in de roostervloeren, een stankslot in de mestkelders, het aanbrengen van biofilters, enzovoort (Leren om te keren, Milieu- en Natuurrapport Vlaanderen, Vlaamse Milieumaatschappij, 1994, 231), dat het logisch is dat de verwerende partij zich bij het nemen van een beslissing in 1995 eerder op wetenschappelijke gegevens uit 1994 dan uit 1990 steunt, gezien de voortdurende wetenschappelijke evolutie, dat de motivering niet afdoende is door enerzijds aan te stippen dat de gehele mestproductie ecologisch kan worden afgezet en anderzijds te vermelden dat de inrichting nabij een recreatiegebied ligt, zonder te preciseren waarom die ligging een beletsel vormt voor het geven van een milieuvergunning, dat de verwerende partij, zich steunende op voorbijgestreefde wetenschappelijke studies, in casu heeft aangetoond dat er NH_3 wordt geproduceerd, zonder te preciseren hoe en in welke mate dit een bovenmatige hinder vormt voor het recreatiegebied en zonder aan te tonen dat deze "bron-matige" hinder niet kan worden weggewerkt door het opleggen van milieuvoorwaarden;

2.4. Overwegende dat in het bestreden besluit de gevraagde vergunning wordt geweigerd op grond van de volgende motivering :

"Overwegende dat de inrichting paalt aan een op het gewestplan aangegeven natuurgebied; dat een dergelijk gebied bijzonder gevoelig is aan verzurende deposities ingevolge ammoniakemissies uit veestallen en mestopslagplaatsen; dat volgens de wetenschappelijke literatuur ter zake de belangrijkste verzurende deposities zich situeren binnen een straal van 500 m rond de inrichting; dat bijgevolg een aanzienlijke hoeveelheid ervan een betekenisvolle invloed zal

hebben op de vitaliteit van de ecosystemen in het natuurgebied;

(...)

Overwegende dat de hinder inherent aan de inrichting niet tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden, inzonderheid gelet op de ligging naast een natuurgebied; dat de inrichting bijgevolg niet verenigbaar is met de omgeving";

dat in hun respectieve gunstige adviezen noch de Vlaamse Landmaatschappij noch het bestuur milieuvergunningen enig voorbehoud met betrekking tot de ammoniakemissie hebben geformuleerd; dat laatstgenoemd bestuur in zijn advies nochtans rekening blijkt te hebben gehouden met de ligging van de inrichting ten overstaan van het natuurgebied, waar het stelt dat het perceel "paalt aan een natuurgebied"; dat het nochtans concludeert dat "na onderzoek ter plaatse en na beoordeling van de adviezen, uitgebracht in beroep, kan gesteld worden dat de inplanting van het bedrijf voldoet aan de meest strenge normen terzake"; dat in strijd met voornoemde adviezen, de verwerende partij de inplanting nabij een natuurgebied wel als een probleem ziet; dat als motief daartoe enkel wordt verwezen naar "wetenschappelijke literatuur", zonder ook maar enige specificatie; dat evenmin de emissiecijfers worden vermeld, noch enig concreet gegeven over de te verwachten depositie, noch over wat als maximum kan worden aanvaard; dat geen rekening kan worden gehouden met de nadere specificering die de verwerende partij in haar memorie van antwoord geeft, daargelaten de vraag of die gegevens toegepast op de gevraagde inrichting wel afdoende zijn; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van de Vlaamse minister van leefmilieu en huisvesting van 21 maart 1995

waarbij het beroep van Joris BASTIAENSEN tegen het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Antwerpen van 1 april 1993 tot weigering van de vergunning om te Hoogstraten een inrichting uit te baten met 644 mestkalveren, ongegrond wordt verklaard en het beroepen weigeringsbesluit wordt bevestigd.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negenentwintig maart tweeduizend en een, door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	R. STEVENS,	staatsraad,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
Mevr.	A. WIJNANTS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

M.-R. BRACKE.